

Saksdokumenter:

KM 14.1/15 Forsøk med samisk menighet i sørsamisk språkområde. Brev fra Kulturdepartementet til Nidaros bispedømmeråd 1. juli 2013.

KM 14.2/15 Orientering om delegering av myndighet til å fastsette særskilt ordning for døvemenigheter og andre kategorialmenigheter. Brev fra Kulturdepartementet til Kirkerådet 17. februar 2014.

KM 14.3/15 Forskrift om ordning for samisk menighet i sørsamisk språkområde (10.13)

Opprettelse av samisk menighet i sørsamisk språkområde – permanent ordning

Merknader fra kirkemøtekomité F

Komiteen legger saksorienteringen til grunn og støtter denne fullt ut. Komiteen er glad for at Saemien Åålmege blir en permanent ordning.

Komiteen ser på etableringen av Saemien Åålmege som en anerkjennelse av samisk kirkeliv i sørsamisk språkområde. For Den norske kirke er dette en viktig milepæl i ivaretagelse av samisk kirkeliv. Gjennom Saemien Åålmege kan sørsamisk kirkeliv bli livskraftig og likeverdig, som er visjonen til samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Menigheten er en samisk kategorialmenighet som har som formål å fremme sørsamisk kirkeliv. Prøveordningen som ble etablert i 2009 har vært vellykket og har imøtekommet et lenge savnet behov.

Et livskraftig og likeverdig samisk kirkeliv i sin alminnelighet omhandler det samiske folkets deltagelse i kirken. Saemien Åålmege vil bli en tydelig samisk menighetsarena hvor sørsamisk kirkelig fellesskap og identitet kan styrkes og utvikles.

Å skape et rom hvor medlemmer av den sørsamiske menigheten kan betjenes på sitt eget språk med sin egen kultur som utgangspunkt, vil bety mye. Det sørsamiske språket er svært truet, sørsamene er få og bor spredt – og er en minoritet i alle lokalmenigheter hvor de bor.

I forbindelse med selvstendigjøringen av Den norske kirke er det Kirkemøtet som nå fastsetter reglene. Forskriften som foreligger har fungert godt siden 2009. Komiteen finner ingen grunn til å foreslå endringer. Det kan imidlertid bli behov for endringer i forskriften i forbindelse med arbeid med ny kirkeordning.

Komiteen er glad for veksten av medlemmer i menigheten, fra 120 i 2009 til 430 per i dag.

Komiteen vil understreke at det må være tilstrekkelige ressurser til drift og videre utvikling av Saemien Åålmege i en fremtidig kirkeordning.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet viser til de positive erfaringene som prøveordningen med en sørsamisk menighet har gitt og vedtar at ordningen blir permanent. Kirkemøtet mener en ordning for sørsamisk menighet vil være tjenlig for å stimulere og videreutvikle sørsamisk kirkeliv, kultur og språk.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om ordning for samisk menighet i sørsamisk språkområde:

Forskrift om ordning for Saemien Áálmege

Fastsatt av Kirkemøtet 14. april 2015 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 tredje ledd, jf. delegasjon kgl.res. 13. desember 2013.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å etablere en særskilt ordning med en samisk menighet i sørsamisk språkområde for å fremme sørsamisk kirkeliv. Menighetens navn er Saemien Áálmege.

§ 2. Menighetsråd

Det velges et menighetsråd for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde. Menighetsrådets navn er Saemien Áálmegearaerie.

§ 3. Kirkelig betjening

Den særskilte kirkelige betjening av sørsamer i og utenfor sørsamisk språkområde skjer ved presten for sørsamer, som leder prestetjenesten i området og sørger for nødvendig samordning med menighetsrådets virksomhet, diakon, og eventuelle øvrige statlige stillinger med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv.

§ 4. Tilsyn

Nidaros biskop fører tilsyn med Saemien Áálmege, menighetsråd, prest og øvrige tilsatte i samsvar med bestemmelser gitt i tjenesteordning for biskoper. Der det sørsamiske språkområdet ligger i et annet bispedømme, skal tilsynet utøves i samråd med biskopen i det aktuelle bispedømmet.

§ 5. Medlemsregister

Kirkerådet fører i samarbeid med menighetsrådet medlemsregister for menigheten.

§ 6. Medlemskap og stemmerett

Medlem av Den norske kirke blir også medlem av den samiske menigheten i sørsamisk språkområde hvis vedkommende blir registrert som medlem i Saemien Áálmege og:

- a) regner seg som same eller er gift, partner eller samboer med en same og er bosatt i sørsamisk språkområde eller
- b) regner seg som sørsame eller er gift, partner eller samboer med en sørsame og er bosatt utenfor sørsamisk språkområde eller
- c) har foreldre som er medlem i sørsamisk menighet eller
- d) har annen tilknytning til sørsamisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av menighetsrådet.

Nidaros bispedømmeråd avgjør i tvilstilfeller om en person fyller vilkårene for å bli medlem.

Medlemmer som har kirkelig stemmerett, kan stemme ved valg av menighetsråd og under menighetsmøte.

Medlemskap i menigheten innebærer ingen begrensninger i rettigheter og plikter medlemmene har i det sokn der de er bosatt.

§ 7. Valg og sammensetning av menighetsråd

Saemien Áálmegearaerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde består av sørsamepresten og 4 andre medlemmer. Flertallet i menighetsrådet skal være samer som kan skrives inn i samemanntallet, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 2-6.

Bestemmelsene i kirkeloven § 6 og § 7 og regler for valg av menighetsråd fastsatt av Kirkemøtet gjelder så langt de passer. Stemmegivningen skjer per post i samsvar med regler om stemmegivning ved valg av bispedømmeråd. Valg av menighetsråd skjer for øvrig etter ordning fastsatt av menighetsrådet.

§ 8. Menighetsrådets oppgaver

Kirkeloven § 9, § 10 og § 11 om menighetsrådet og menighetsmøtet og § 14 om kirkelig fellesråd gjelder så langt de passer.

Bestemmelser i gudstjenestebøkene og regler for bruk av kirken gjelder tilsvarende så langt de passer. Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av menigheten når det etter lov, forskrift eller i bestemmelsene her ikke fremgår at myndigheten er lagt til et annet organ.

Menighetsrådet fremmer forslag overfor bispedømmerådet om opprettelse og nedleggelse av stillinger innen det sørsamiske arbeidsfeltet. Nidaros bispedømmeråd tilsetter sørsameprest og utøver sammen med biskopen arbeidsgiveransvaret etter vanlige regler. Biskopen leder prestedtjenesten, jf. tjenesteordning for biskop. Nidaros bispedømmeråd tilsetter og har arbeidsgiveransvar for diakon, daglig leder og ev. øvrige statlige stillinger med arbeidsoppgaver knyttet til sørsamisk kirkeliv. Arbeidsgivermyndighet for disse kan delegeres til menighetsrådet, med unntak av tilsettings- og sanksjonsmyndigheten.

Menighetsrådet gir uttalelse i forbindelse med tilsetting av statlige tjenestemenn knyttet til kirkelig betjening av sørsamer, fremmer søknader om finansiering av tiltak og virksomhet innenfor sørsamisk kirkeliv og avgir for øvrig uttalelse når departement eller annen kirkelig myndighet ber om det, eller når menighetsrådet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Bispedømmerådet har budsjett- og økonomiansvar for virksomheten. Myndigheten kan delegeres til menighetsrådet. Menighetsrådet foreslår budsjett for rådets virksomhet.

§ 9. Formene for menighetsrådets virksomhet

Kirkeloven § 8 og § 13 og bestemmelsene om formene for menighetsrådets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder så langt de passer.

Den særskilt valgte sørsamiske representanten i Nidaros bispedømmeråd og i Samisk kirkeråd har møte- og talerett i rådet.

Menighetsrådet kan opprette underutvalg for geografisk avgrensede områder innen det sørsamiske området.

Menighetsrådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Utskrift av møteboken sendes til Samisk kirkeråd og bispedømmerådene i Nidaros, Hamar og Sør-Hålogaland.

§ 10. Menighetsmøtet

Kirkeloven § 10 og § 11 og regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gitt av Kirkemøtet, gjelder tilsvarende så langt de passer. Avstemning i menighetsmøtet kan skje per post i saker der menighetsrådet treffer bestemmelse om det.

§ 11. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.